

[Time: Two hours thirty minutes]

[Marks:75]

Please check whether you have got the right question paper.

- N.B: 1. All Question are compulsory with subject to internal choice
2. Figures to the right indicated maximum marks

- Q.1 A) Explain various ownership patterns in a newspaper organisation. Mention their advantages and disadvantages. Also elaborate the functions of the editorial department. 15
- OR 15
- B) Narrate important ways to boost revenue of a newspaper.
- Q.2 A) Explain an ideal management structure in a newspaper organisation. 8
- B) Discuss the role of management in ensuring editorial freedom. 7
- OR
- C) Explain various departments in a newspaper organisation. Comment on the role of each department. 8
- D) Explain the relevance of public relations in a newspaper organisation. 7
- Q.3 A) Elaborate the role of human resource department in a media organisation. 8
- B) Discuss the importance of an annual report of a newspaper organisation. 7
- OR
- C) Explain the importance of distribution revenue in a newspaper organisation. 8
- D) Explain the role of financial management in a newspaper organisation. 7
- Q.4 A) Discuss the importance of foreign direct investment (FDI) in media. Explain its advantages and disadvantages. 15
- OR 15
- B) Explain the concept of media convergence along with cross media ownership.
- Q.5 Answer any 3 of the following 15
- 1) Eenadu
 - 2) Audit Bureau of Circulation (ABC)
 - 3) Role of research in media organisation
 - 4) Press and Registration of Books Act (PRBA)
 - 5) Rajasthan Patrika

[वेळ- दोन तास तीस मिनिटे]

[गुण - ७५]

Please check whether you have got the right question paper.

N.B: १) सर्व प्रश्न अनिवार्य आहेत

२) डावीकडील अंक गुण दर्शवतात

- प्रश्न १ अ) वृत्तपत्र व्यवस्थापनातील विविध मालकीचे प्रकार त्याच्या फायदा व तोट्यासह सांगून संपादकीय विभागाचे कार्य सांगा. १५
- किंवा
- ब) वृत्तपत्रातील विपणन महसूल वाढवण्याचे नाविन्यपूर्ण मार्ग सांगा. १५
- प्रश्न २ अ) वृत्तपत्र संस्थेतील आदर्श व्यवस्थापन रचना स्पष्ट करा. ०८
- ब) संपादकीय स्वतंत्र सुनिश्चित करण्यात व्यवस्थापनाची भूमिका स्पष्ट करा. ०७
- किंवा
- क) वृत्तपत्र संस्थेतील विविध विभागांविषयी सांगून प्रत्येक विभागाच्या भूमिका स्पष्ट करा. ०८
- ड) वृत्तपत्रातील जनसंपर्क विभागाचे महत्व सांगा. ०७
- प्रश्न ३ अ) माध्यमातील मानव संसाधन विभागाची भूमिका सांगा. ०८
- ब) वृत्तपत्र संस्थेतील वार्षिक अहवालावर चर्चा करा. ०७
- किंवा
- क) वृत्तपत्र संस्थेतील वितरण उत्पनाचे महत्व स्पष्ट करा. ०८
- ड) वृत्तपत्र संस्थेतील वित्त/ अर्थ व्यवस्थापन विभागाची भूमिका सांगा. ०७
- प्रश्न ४ अ) माध्यमातील थेट परकीय गुंतवणुकीचे महत्व सांगून त्याचे फायदे व तोटे सांगा. १५
- किंवा
- ब) माध्यमातील एककेंद्रभिमुखता आणि प्रतीमाध्यम मालकी संकल्पना स्पष्ट करा. १५

प्रश्न ५ टिपा लिहा (कोणत्याही तीन)

१५

- १) इनाइ
- २) ऑडीट ब्युरो ऑफ सरक्यूलेशन (ए.बी.सी)
- ३) माध्यम संस्थेतील संशोधनाची भूमिका
- ४) प्रेस व पुस्तक नोंदणी कायदा
- ५) राजस्थान पत्रिका